

РЕЙТИНГИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Українські рейтингові агентства надають професійні послуги на ринку цінних паперів та спеціалізуються на визначенні достовірних кредитних рейтингів та наданні інформаційно-аналітичних послуг, пов'язаних із забезпеченням діяльності з визначення кредитних рейтингів. Саме тому суб'єкти ринкових відносин, які зацікавлені в оцінці конкурентоспроможності і надійності своїх партнерів будуть користуватися послугами таких агентств.

Рейтингове агентство – це комерційна організація, що займається оцінюванням платоспроможності емітентів, боргових зобов'язань, якості корпоративного управління та якості управління активами і встановлює кредитний рейтинг.

Однією з основних проблем створення систем рейтингування є питання довіри. Очевидно, що отримана оцінка має відповідати загальноприйнятим характеристикам, а також користуватися довірою більшості учасників ринку. Для досягнення цієї мети компанія – емітент кредитного рейтингу повинна мати довгу історію, яка характеризується високою якістю наданих оцінок, а також неупередженістю у своїх діях.

Рейтингове агентство може проводити наступні види рейтингів:

- кредитний рейтинг;
- рейтинг фондового ринку;
- рейтинг страхових компаній;
- рейтинг акцій;
- рейтинг якості управління активами;
- банківський рейтинг;
- екологічний і соціальний рейтинг.

Розглянемо декі з цих рейтингів. Рейтинг фондового ринку – це оцінка позиції об'єкта аналізу за розробленою шкалою показників, яка дозволяє визначити на певну дату стан учасників фондового ринку та встановити їх місце серед інших учасників відповідно враховуючи: їх потенціал, активність, ринкову позицію. Рейтинг у цьому аспекті може виступати орієнтиром, на базі якого буде вибрана стратегія учасника фінансового ринку. Під рейтинг фондового ринку попадають тільки ті цінні папери, за якими емітент несе фіксовані зобов'язання перед інвесторами, так як лише в даному випадку виникає необхідність в оцінці ризиків невиконання даних зобов'язань. Відповідно об'єктами рейтингу є облигації (підприємств та муніципальні), привілейовані акції, комерційні папери (незабезпечені цінні папери, серійні фінансові векселі), депозитні та ощадні сертифікати.

Виділяють дві основні групи об'єктів рейтингових оцінок фінансового ринку – це рейтинги цінних паперів і фінансових позицій учасників ринку. У свою чергу, рейтинги цінних паперів диференціюються залежно від їх видів (пайові, боргові, похідні). Рейтинг не вимірює валютного і процентного ризику, ризику ліквідності, а також не дає оцінки майбутнім змінам курсу цінного папера. Будь-яке рейтингове агентство ділить свою шкалу рейтингу між двома класами цінних паперів: цінні папери інвестиційної якості (інвестиційні цінні папери); спекулятивні цінні папери. Кожен із цих класів має свій символ щодо класифікації інвестиційних агентств.

Щодо, кредитного рейтингу, то – це умовний вираз кредитоспроможності об'єкта рейтингування в цілому та чи або його окремого боргового зобов'язання за національною шкалою кредитних рейтингів. Кредитні рейтинги можуть також виражати кредитну якість індивідуальної боргової емісії і відносну ймовірність того, що за емісією емітент може не виконати своїх зобов'язань. Кредитні рейтинги не гарантують якості кредитів або точності міри ймовірності того, що конкретний емітент у цілому не виконає своїх зобов'язань або за окремою емісією боргу.

Стосовно рейтингу страхових компаній – це оцінка позиції об'єкта аналізу за розробленою шкалою показників, яка містить оцінку показників діяльності ризикових страховиків. Рейтинг страхових компаній проводиться за наступними критеріями: боргове навантаження, рівень виплат, динаміка зібраних премій і капіталу, фінансова стійкість компанії, власники і приналежність до ФПГ, рівень кептивності, ефект масштабу і оцінка МТСБУ, доступність інформації про діяльність компанії.

Отже, з усього вище зазначеного можна зробити висновок про те, що рейтинги не вимірюють конкретних величин ризику втрати, не виступають кількісним прогнозом, мірою їх ймовірності. Рейтинги – це лише порівняльна оцінка рівнів ризику за різними критеріями та на різних ринках. Наразі, в Україні рейтингові агентства лише розвиваються і набираються досвіду.

Відомості про авторів: ЧКАН Ірина Олександрівна, к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
Наукові інтереси: функціонування фінансового ринку на національному та міжнародному рівнях
Телефон (моб.): +38(068)6289178 e-mail: ir4ikrok@gmail.com
КЛІМОВА Анастасія Олександрівна, студентка другого курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
Телефон (моб.): +38(096)4066370 e-mail: anastasia2001klimova@gmail.com